د پوهنې وزارت
د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساينس د مرکز معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
کتابونو د تاليف لوی رياست

اسلامي ښوونه او روزنه

جعفري مذهب

څلورم ټولگی

Ketabton.com

چاپ اول: ۱۳۹۰ هـ . ش.

د پوهنې وزارت
د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساينس د مرکز معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
کتابونو د تاليف لوی رياست

د قرآن کريم زده کړه

او

اسلامي ښوونه او روزنه

جعفري مذهب

څلورم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

ketabton.com - The Digital Library

ليکونکی:

۱. محمد عزیز بختیاری.
۲. سید عبدالوهاب رحماني
۳. یار محمد باقري
۴. دین محمد جاوید

د تدقیق کمیټ:

د پوهنې وزارت علمي غړی:

محمد عزیز بختیاری، محمدباقر جعفری، سیدعبدالوهاب رحمانی، یار محمد باقری، سید محمد حسین فرهنگ او فاروق انصاری.

د نورو اورګانو غړي:

۱. سید حسین عالمي بلخي په ولسي جرګه کې د عدلی او قضایي کمیسیون غړی.
۲. نعمت الله غفاري په ولسي جرګه کې د ښونې او روزنې او عالي تحصیلاتو د دیني کمیسیون غړی.
۳. مولوي عبدالعزیز په ولسي جرګه کې د ښونې او روزنې، عالي تحصیلاتو او د دیني کمیسیون غړی.
۴. قاضي نذیر احمد حنفي په ولسي جرګه کې د تقنین د کمیسیون معاون.
۵. سید عبداللطیف سجادی، د افغانستان د شیعه علماوو د شورا غړی.
٦. مولوي عین النعیم د علماوو سراسری شورا غړی.

فرهنګي سیاسي کمیټه: د مؤلف مرستیال محمد سهراب دیدار د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تألیف ریاست علمي او مسلکي غړی.

د مطالبو فهرست

د قرآن کریم زده کړه

د قرآن کریم زده کړه ۱-۱۰

د اسلامي ښونې او روزنې مضمون

لومړی فصل: عقاید ۱۱-۲۴
دویم فصل: احکام ۲۵-۴۰
دریم فصل: آداب او اخلاق ۴۱-۵۵

ketabton.com - The Digital Library

ketabton.com - The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې د وزیر پیغام

ګرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کیږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف وموميِ. البته نه ښایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځیدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده‌کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لونګو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده‌کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او درونده مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاږي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستی د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا وموميِ.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده‌کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

ketabton.com - The Digital Library

د قرآن کریم د زده کړې مضمون
د حفظ کولوبرخه (۱)

لومړی لوست:

دفاتحې سورت (حفظ, تلاوت اوتجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

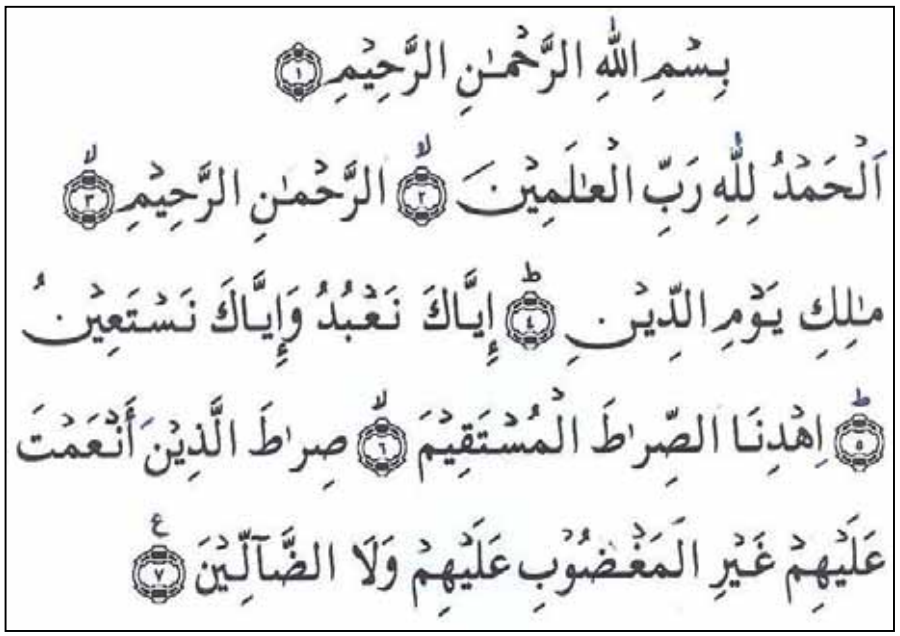
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢﴾ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿٣﴾
مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ
﴿٥﴾ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِيْنَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ﴿٧﴾

دویم لوست:

د الاخلاص سورت (حفظ, تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

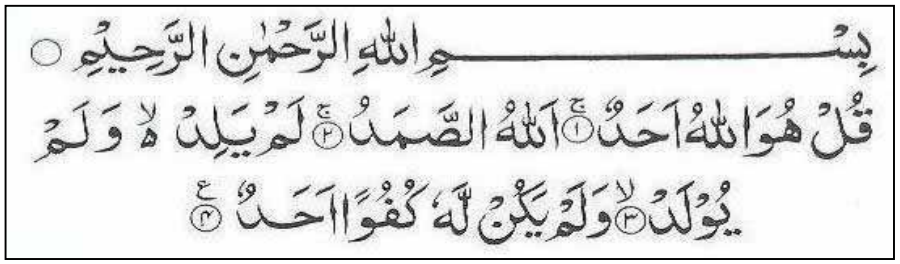
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ﴿١﴾ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ ۙ وَلَمْ
يُوْلَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ﴿٤﴾

ketabton.com - The Digital Library

دریم لوست:

د الفلق سورت (حفظ, تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

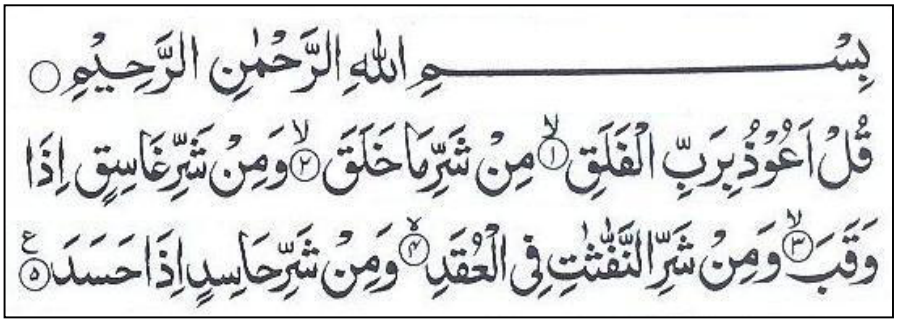
بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۙ﴿۱﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۙ﴿۲﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا
وَقَبَ ۙ﴿۳﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِی الْعُقَدِ ۙ﴿۴﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ﴿۵﴾

څلورم لوست:

د الناس سورت (حفظ, تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

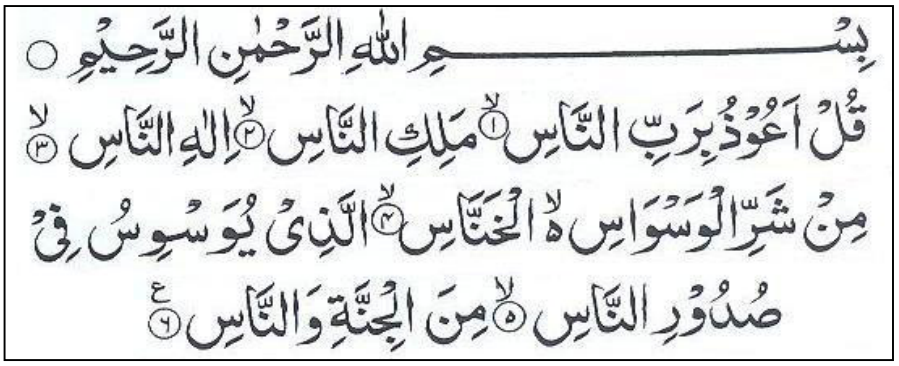
بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۙ﴿۱﴾ مَلِكِ النَّاسِ ۙ﴿۲﴾ اِلٰهِ النَّاسِ ۙ﴿۳﴾
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ ۙ الْخَنَّاسِ ﴿۴﴾ الَّذِیْ یُوَسْوِسُ فِیْ
صُدُوْرِ النَّاسِ ۙ﴿۵﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿۶﴾

د تلاوت برخه (۱)

پنځم لوست :

دالعلق سورت له (۱ _____ ۵) آیتونه (تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

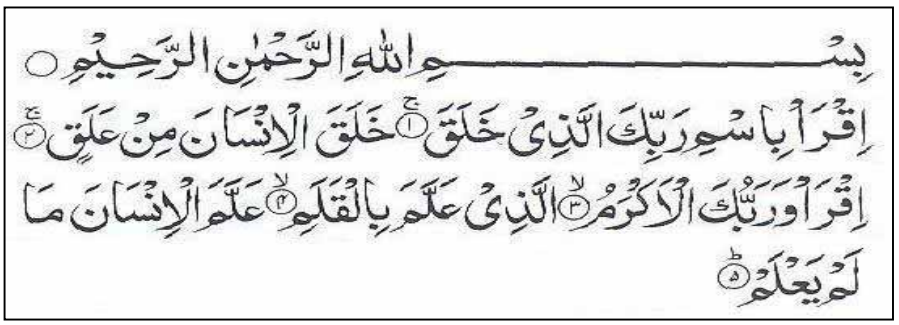
بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
اِقْرَاْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِیْ خَلَقَ ۚ﴿۱﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۚ﴿۲﴾
اِقْرَاْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ ۙ﴿۳﴾ الَّذِیْ عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۙ﴿۴﴾ عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا
لَمْ یَعْلَمْ ؕ﴿۵﴾

ketabton.com - The Digital Library

شپږم لوست :

د العلق سورت له (۶ ـــــ ۱۲) آیتونه (تلاوت او تجوید)

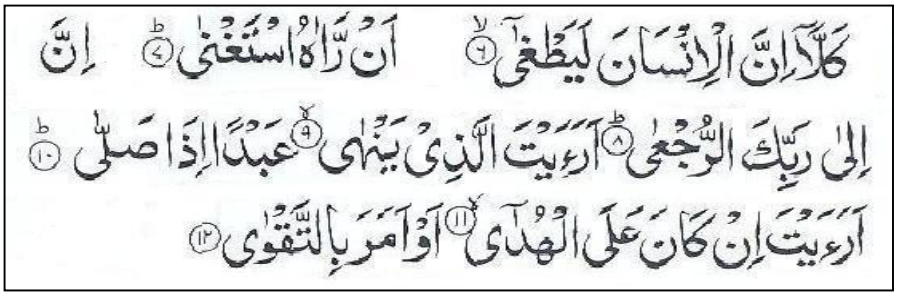
كَلَّآ إِنَّ الْإِنسَانَ لَيَطْغَىٰٓ ۝٦ أَن رَّآهُ اسْتَغْنَىٰٓ ۝٧ إِنَّ
إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰٓ ۝٨ أَرَءَيْتَ الَّذِى يَنْهَىٰ ۝٩ عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰٓ ۝١٠
أَرَءَيْتَ إِن كَانَ عَلَى الْهُدَىٰٓ ۝١١ أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰٓ ۝١٢

اووم لوست:

د العلق سورت له (۱۳ ـــــ ۱۹) آیتونه (تلاوت او تجوید)

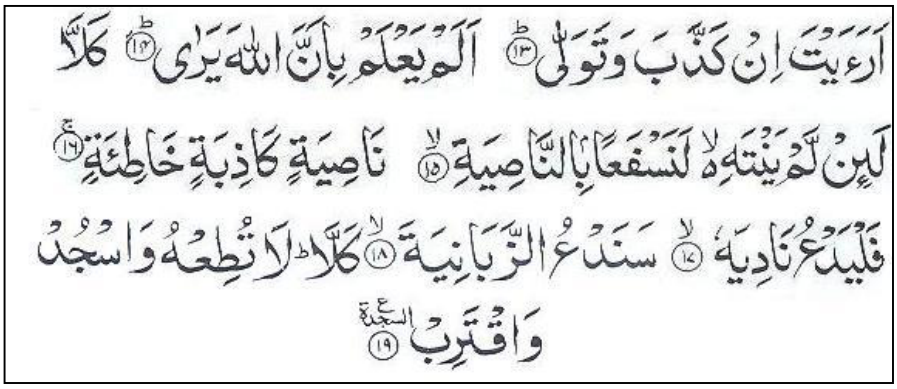
أَرَءَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰٓ ۝١٣ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ۝١٤ كَلَّا
لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًۢا بِالنَّاصِيَةِ ۝١٥ نَاصِيَةٍ كَـٰذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۝١٦
فَلْيَدْعُ نَادِيَهُۥ ۝١٧ سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ۝١٨ كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ
وَاقْتَرِب ۩ ۝١٩

ketabton.com - The Digital Library

اتم اونهم لوستونه:

د التين سورت (تلاوت او تجويد)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

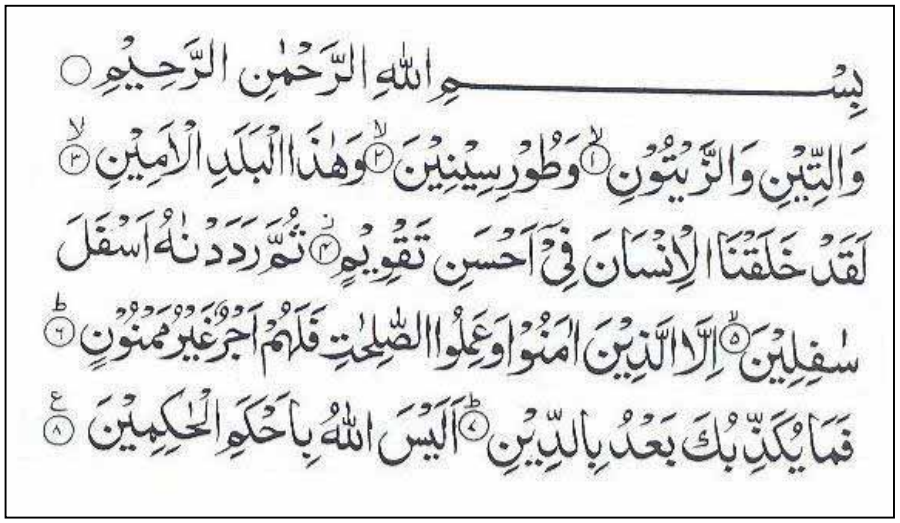
بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
وَالتِّيْنِ وَالزَّيْتُوْنِ ۙ﴿۱﴾ وَطُوْرِ سِيْنِيْنَ ۙ﴿۲﴾ وَهٰذَا الْبَلَدِ الْاَمِيْنِ ۙ﴿۳﴾
لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْٓ اَحْسَنِ تَقْوِيْمٍ ۖ﴿۴﴾ ثُمَّ رَدَدْنٰهُ اَسْفَلَ
سٰفِلِيْنَ ۙ﴿۵﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ؕ﴿۶﴾
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّيْنِ ؕ﴿۷﴾ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحٰكِمِيْنَ ۧ﴿۸﴾

لسم اويوولسم لوستونه:

د الشرح سورت (تلاوت او تجويد)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

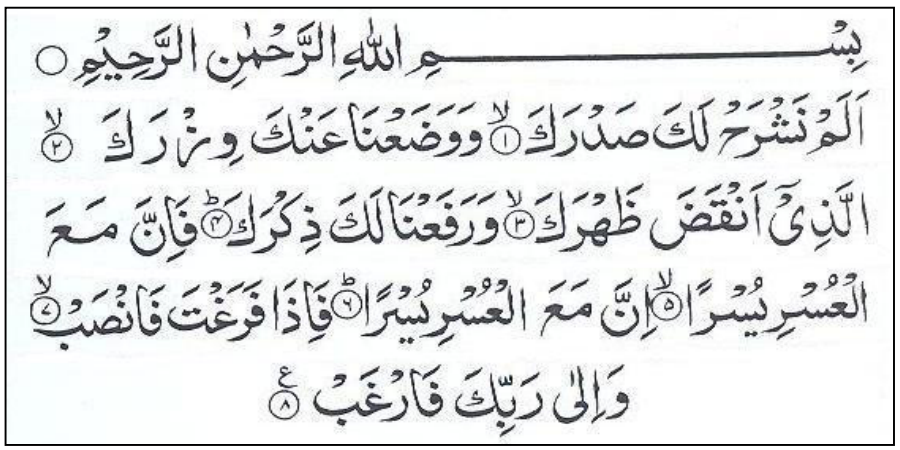
بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۙ﴿۱﴾ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ۙ﴿۲﴾
الَّذِيْٓ اَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۙ﴿۳﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ؕ﴿۴﴾ فَاِنَّ مَعَ
الْعُسْرِ يُسْرًا ۙ﴿۵﴾ اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ؕ﴿۶﴾ فَاِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ۙ﴿۷﴾
وَاِلٰى رَبِّكَ فَارْغَبْ ۧ﴿۸﴾

ketabton.com - The Digital Library

دولسم او دیارلسم لوستونه :

د الضحی سورت (تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

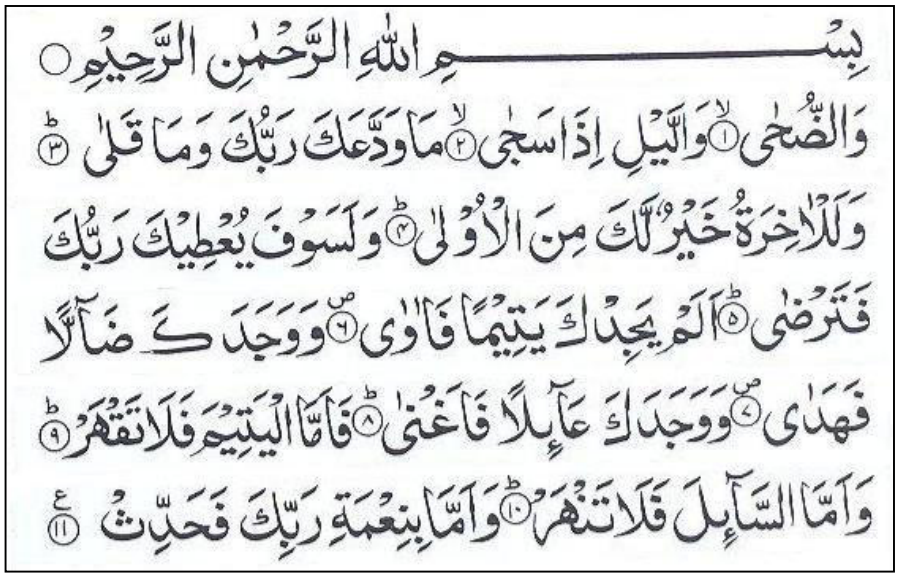
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
وَالضُّحٰى ۙ﴿۱﴾ وَالَّيْلِ اِذَا سَجٰى ۙ﴿۲﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰى ؕ﴿۳﴾
وَلَلْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْاُوْلٰى ؕ﴿۴﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيْكَ رَبُّكَ
فَتَرْضٰى ؕ﴿۵﴾ اَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيْمًا فَاٰوٰى ۪﴿۶﴾ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا
فَهَدٰى ۪﴿۷﴾ وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَاَغْنٰى ؕ﴿۸﴾ فَاَمَّا الْيَتِيْمَ فَلَا تَقْهَرْ ؕ﴿۹﴾
وَاَمَّا السَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ؕ﴿۱۰﴾ وَاَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿۱۱﴾ ع

د حفظ کولو برخه (۲)

څوارلسم لوست :

د تبّت سورت (حفظ, تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

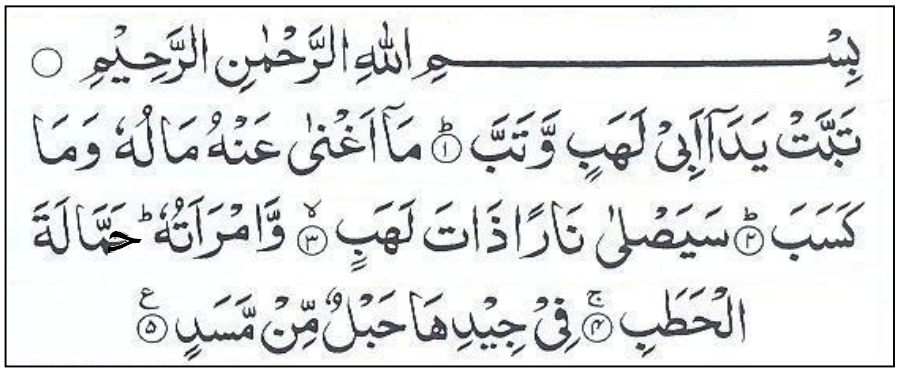
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
تَبَّتْ يَدَآ اَبِيْ لَهَبٍ وَّتَبَّ ؕ﴿۱﴾ مَآ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهٗ وَمَا
كَسَبَ ؕ﴿۲﴾ سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۘ﴿۳﴾ وَّامْرَاَتُهٗ ؕ حَمَّالَةَ
الْحَطَبِ ۚ﴿۴﴾ فِيْ جِيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ ﴿۵﴾ ع

ketabton.com - The Digital Library

پنځلسم لوست :

د النصر سورت (حفظ, تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

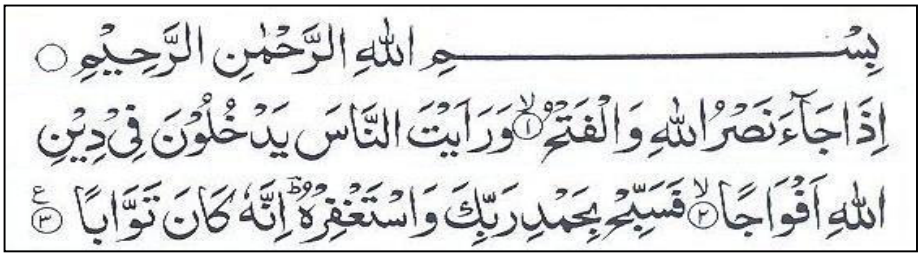
بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
إِذَا جَآءَ نَصْرُ اللهِ وَالْفَتْحُ ۝١ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُوْنَ فِيْ دِيْنِ
اللهِ أَفْوَاجًا ۝٢ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ۚ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝٣

شپاړسم لوست:

د الکوثر سورت: (حفظ, تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

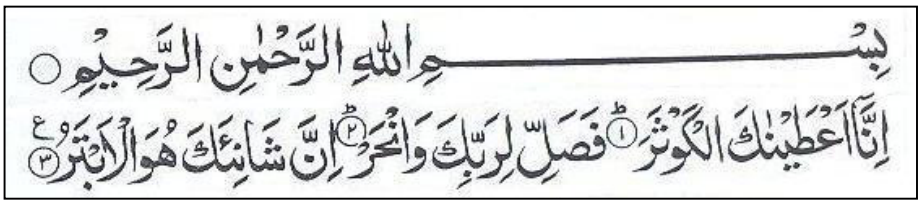
بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
إِنَّآ أَعْطَيْنٰكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٢ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝٣

اوو لسم لوست:

د الکافرون سورت (حفظ, تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

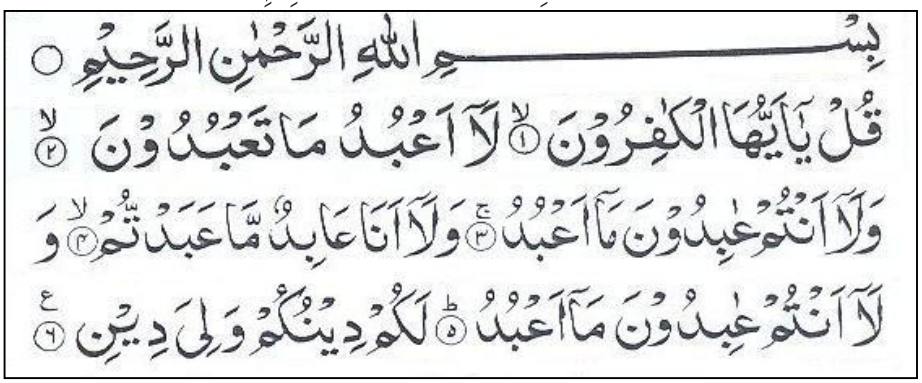
بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
قُلْ يٰٓأَيُّهَا الْكٰفِرُوْنَ ۝١ لَآ أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ۝٢
وَلَآ أَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَآ أَعْبُدُ ۝٣ وَلَآ أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُّمْ ۝٤ وَ
لَآ أَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَآ أَعْبُدُ ۝٥ لَكُمْ دِيْنُكُمْ وَلِيَ دِيْنِ ۝٦

ketabton.com - The Digital Library

اته لسم لوست:

د الماعون سورت (حفظ, تلاوت او تجويد)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

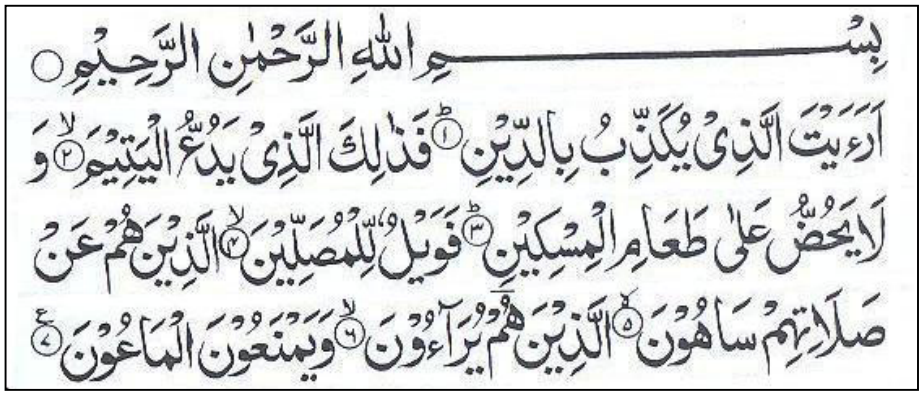
بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
اَرَءَيْتَ الَّذِىْ يُكَذِّبُ بِالدِّيْنِ ۝١ فَذٰلِكَ الَّذِىْ يَدُعُّ الْيَتِيْمَ ۝٢ وَ
لَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ۝٣ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّيْنَ ۝٤ الَّذِيْنَ هُمْ عَنْ
صَلَاتِهِمْ سَاهُوْنَ ۝٥ الَّذِيْنَ هُمْ يُرَآءُوْنَ ۝٦ وَيَمْنَعُوْنَ الْمَاعُوْنَ ۝٧

نولسم لوست :

د قريش سورت (حفظ، تلاوت او تجويد)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

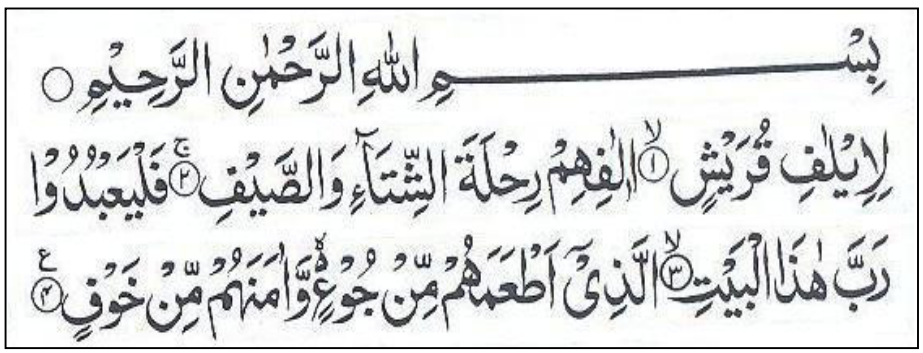
بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
لِاِيْلٰفِ قُرَيْشٍ ۝١ اٖلٰفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيْفِ ۝٢ فَلْيَعْبُدُوْا
رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ۝٣ الَّذِىْٓ اَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوْعٍ وَّاٰمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ۝٤

ketabton.com - The Digital Library

شلم لوست :

د الفیل سورت (حفظ، تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

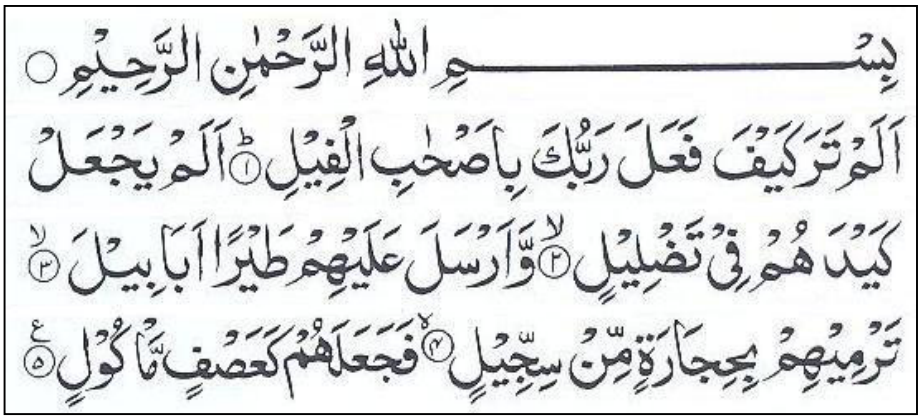
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحٰبِ الْفِيْلِ ۝١ اَلَمْ يَجْعَلْ
كَيْدَهُمْ فِيْ تَضْلِيْلٍ ۝٢ وَّاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيْلَ ۝٣
تَرْمِيْهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيْلٍ ۝٤ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّاْكُوْلٍ ۝٥

دتلاوت برخه(۲)

یو ویشتم لوست :

د الشمس سورت له (۱ ــــ ۱۰) آیتونه (، تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

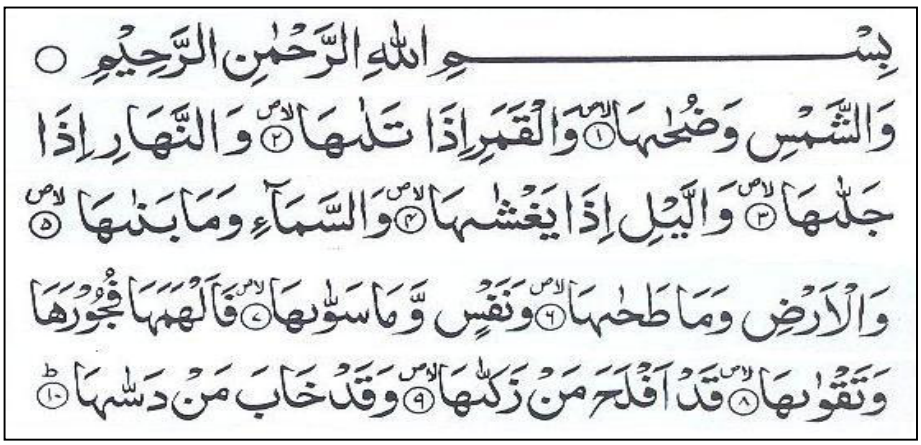
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
وَالشَّمْسِ وَضُحٰىهَا ۝١ وَالْقَمَرِ اِذَا تَلٰىهَا ۝٢ وَالنَّهَارِ اِذَا
جَلّٰىهَا ۝٣ وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰىهَا ۝٤ وَالسَّمَآءِ وَمَا بَنٰىهَا ۝٥
وَالْاَرْضِ وَمَا طَحٰىهَا ۝٦ وَنَفْسٍ وَّمَا سَوّٰىهَا ۝٧ فَاَلْهَمَهَا فُجُوْرَهَا
وَتَقْوٰىهَا ۝٨ قَدْ اَفْلَحَ مَنْ زَكّٰىهَا ۝٩ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰىهَا ۝١٠

ketabton.com - The Digital Library

دوه ویشتم لوست:

د الشمس سورت له (۱۱ ـــــ ۱۵ آیتونه (تلاوت او تجوید)

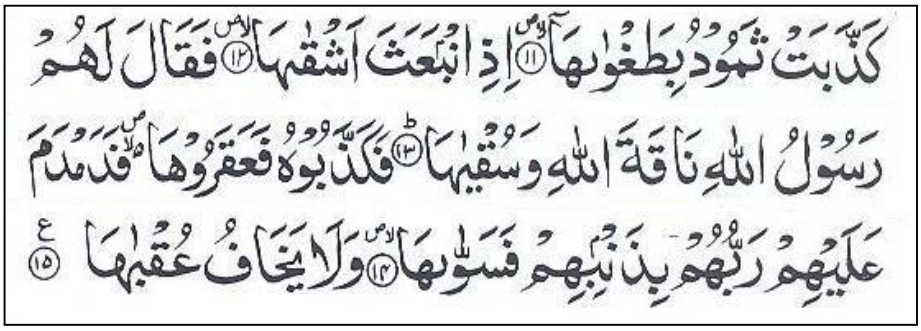
كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوٰىهَآ ﴿١١﴾ إِذِ انۢبَعَثَ أَشْقٰىهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ
رَسُولُ اللّٰهِ نَاقَةَ اللّٰهِ وَسُقْيٰهَا ﴿١٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُم بِذَنۢبِهِمْ فَسَوّٰىهَا ﴿١٤﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبٰهَا ﴿١٥﴾

در ویشتم لوست:

د اللیل سورت له (۱ ـــــ ۷) آیتونه (, تلاوت او تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

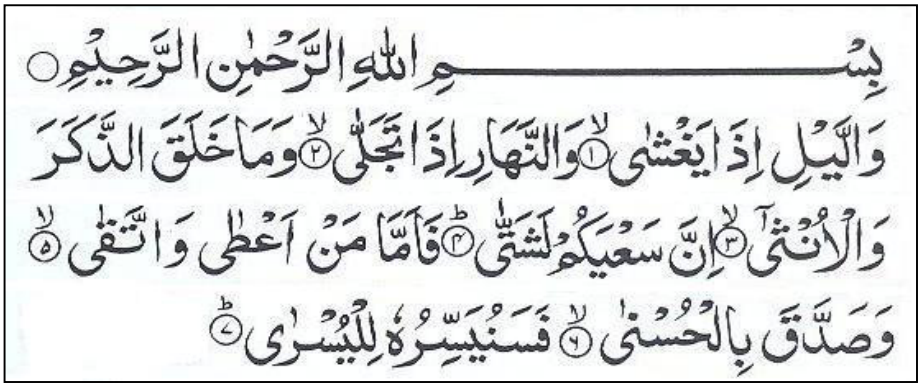
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
وَالَّيْلِ إِذَا يَغْشٰى ﴿١﴾ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلّٰى ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ
وَالْأُنثٰى ﴿٣﴾ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰى ﴿٤﴾ فَأَمَّا مَنْ أَعْطٰى وَاتَّقٰى ﴿٥﴾
وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى ﴿٦﴾ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرٰى ﴿٧﴾

څلیرویشتم لوست:

د اللیل سورت له (۸ ـــــ ۱۳) آیتونه (تلاوت او تجوید)

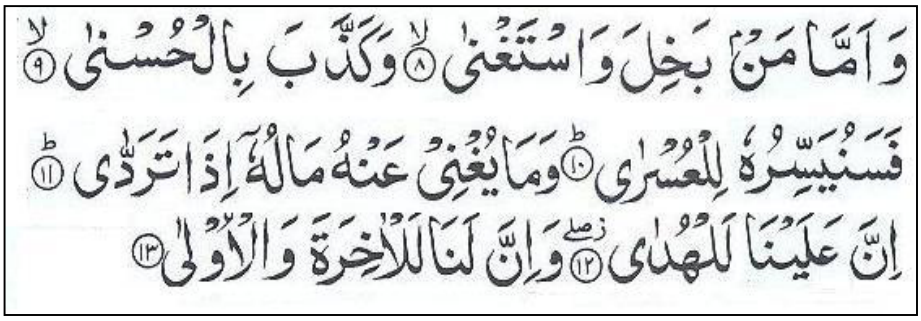
وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰى ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى ﴿٩﴾
فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرٰى ﴿١٠﴾ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدّٰى ﴿١١﴾
إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدٰى ﴿١٢﴾ وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولٰى ﴿١٣﴾

ketabton.com - The Digital Library

پنځه ویشتم لوست:

د اللیل سورت له (۱۴ــــ۱۲) آیتونه (تلاوت او تجوید)

فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ ﴿١٤﴾ لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى ﴿١٥﴾
الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٦﴾

شپږ ویشتم لوست :

د اللیل سورت له (۱۷ــــ۲۱) آیتونه (تلاوت او تجوید)

وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى ﴿١٧﴾ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾
وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُ مِن نِّعْمَةٍ تُجْزَىٰ ﴿١٩﴾ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ
رَبِّهِ الْأَعْلَىٰ ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ ﴿٢١﴾

دحفظ اوتلاوت برخې ته مر اجعه

اووه ویشتم لوست:

د حفظ شویو اوتلاوت شویو سورتونو تکرار.

ketabton.com - The Digital Library

لومړی برخه: عقـــاید

لومړی لوست

د نړۍ پیدا کوونکی

موخه: دنړۍ د پیدا کوونکي پیژندل.

پوښتنې:

۱. آیا فکر مو کړی دی، چې نړۍ څومره لویه ده؟

۲. آیا پوهېږئ، چې دغه لویه نړۍ چا پیدا کړې ده؟

د الله تعالی د پیژندنې لپاره تر ټولو آسانه او غوره لاره د هغه په مخلوقاتو کې غور کول دي. لکه څرنګه چې انسان کله یو لوی او پیچلی ماشین وویني نودې خبرې ته متوجه کیږي چې د دغه ماشین جوړوونکی یو لائق او تکړه انجینر دی. همدارنګه کله چې د طبیعي شیانو یو لوی یا ښایسته شي ته وګوري فکر کوي او متوجه کیږي چې د دغو شیانو جوړوونکی ډیر پوه، حکیم او عالم ذات دی.

د مثال په ډول: کله چې د الله تعالی د مخلوق په توګه د انسان وړتیاوو ته ځیر کیږو ګورو چې انسان یو ډیر پیچلی او د ډول ډول وړتیاوو لرونکی موجود دی، کله چې انسان د پرمختللو بشري مصنوعاتو سره پرتله کړو نو د انسان نورې وړتیاوې هم راته څرګندیږي.

د مثال په ډول: کمپیوټر د انسان د ډیرو مهمو اختراعګانو څخه دی، ډیر کارونه سر ته رسوي، ګڼ شمیر معلومات تجزیه کوي او څېړي یې. کمپیوټر د معلوماتو په څېړلو او تجزیه کولو کې ډیره وړتیا لري خو په موږ کې داسې وړتیاوې شته چې له کمپیوټر څخه ډیرې پرمختللې دي. کمپیوټر یوازې هغه کارونه سرته رسوي چې د هغو امر ورته شوی وي، په داسې حال کې چې د انسان داخلي قواوې

ketabton.com - The Digital Library

داسې پیچلي او حیرانوونکي کارونه سرته رسوي چې کمپیوټر د هغو کارونو په کولو هیڅ توان نه لري. انسان د عقل او ډول ډول داسې احساساتو لرونکی دی چې کمپیوټر او نور ماشینونه ورسره سیالي نه شي کولای.

کمپیوټر چې یو ډیر پیچلي ماشین دی په دې دلالت کوي چې جوړونکی یې ډیر ماهره او تکړه انجنیر دی، نو دغه نړۍ دخپل لوی والي او پیچلی توب سره پر دې دلیل دی چې پیدا کوونکی یې لوی عالم او قدرتمن ذات دی. هغه ذات چې دغه قوي، حیرانوونکي استعدادونه او وړتیاوې یې په موږ کې پیدا کړي دي.

الله تعالی قوي او عالم ذات دی، چې زموږ او د ټولو مخلوقاتو پیدا کوونکی دی. انسان او نړۍ یې سره له دومره لوی والي بنایسته پیدا کړې ده.

هڅونه:

۱. زده کوونکي دې لوست په غور ولولي او خپل نظرونه دې بیان کړي.

۲. زده کوونکي دې دکمپیوټر په ځای یوبل مثال بیان کړي.

ارزونه:

۱. ښوونکی دې له زده کوونکو څخه پوښتنه وکړي چې د انسان استعدادونه او وړتیاوې څرنګه د الله تعالی په وجود باندې دلالت کوي.

ketabton.com - The Digital Library

دويم لوست

د نړۍ يوازينی څښتن

موخه: دالله تعالی له يو والي سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. آيا پوهيږئ چې الله تعالیٰ يو او يوازی دی؟

۲. آيا د الله تعالی د يو والي په معنیٰ باندې پوهيږئ؟

کله چې خپل شا و خوا ته وګورو نو د مخلوقاتو تر منځ عجيب او حيرانوونکی نظم وينو.

د مثال په ډول: ځمکه د لمر په شاو خوا راګرځي چې له هغې څخه د کال څلور فصلونه منځته راځي. په خپل محور باندې د ځمکې د ګرځيدلو له امله شپه او ورځ مينځ ته راځي. کله چې دلمر وړانګې ځمکې ته ورسيږي د سمندر يوه اندازه اوبه، چې په بخار بدلې شوې وي، په وريځ باندې بدليږي. باد وريځې وچو سيمو ته وړي او له هغو څخه باران اوري دښتې او غرونه زرغونه وي.

حيوانات له اوبو او وښو څخه تغذيه کوي. انسان له اوبو، نباتاتو او حيواناتو څخه د غذا په ډول ګټه اخلي، چې د لمر، ځمکې، وريځې، باد اوډيرو نورو شيانو د مرستې په پايله کې منځ ته راغلي او لوی شوي دي.

سعدي صاحب چې د فارسي ژبې مشهور شاعر دی په دې اړه ويلي دي.

ابر و باد مه و خورشيد وفلک همه درکارند　　تاتو نانې به کف آری و به غفلت نخوری

ژباړه: وريځ، باد، سپوږمۍ، لمر او آسمان ټول لاس په کار دي چې تاسې خپله ډوډۍ په خپل لاس پيدا کړئ او په غفلت سره يې و نه خورئ.

دغه نظم او يو والی د هغه حيرانوونکي نظم يوه کوچنۍ برخه ده چې په نړۍ او زمونږ په شاو خوا کې موجود دي.

ketabton.com - The Digital Library

له دغه نظم او يووالی څخه څه شی زده کوو؟ د نړۍ په موجوداتو کې نظم پردې دليل دی چې د نړۍ پيدا کوونکی يو دی، که چيرې په نړۍ کې له يو الله تعالی څخه پرته نور خدايان هم وای نو دهغو تر منځ اختلاف پيدا کيده اودنړۍ نظم به ګډوډ يده . د هغه پيدا کوونکی او اداره کوونکی يوازې الله تعالی دی. الله تعالی هم د نړۍ د پيدا کوونکي د يووالي لپاره په قرآن کريم کې د موجوداتو په نظم دليل نيولی دی، لکه چې فرمايلی يې دی:

(لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا) د انبياء سورت ۲۲ آيت.

ژباړه: که چيرې په ځمکه او آسمان کې غير له الله تعالی څخه بل معبود موجود وای نو خامخا دواړه به ګډوډ شوی وو.

نو څرنګه چې په نړۍ کې نظم موجود دی او ځمکه او آسمان ويجاړ او خراب شوی نه دي نو معلومه ده چی يو الله تعالی موجود دی او پرته له هغه څخه بل الله وجود نه لري.

هڅونه:

۱. لوست په ډيره ځيرکتيا سره مطالعه کړئ اولنډيز يې په پنځو کرښو کې وليکئ.
۲. د(لوکان.....) مبارک آيت حفظ کړئ او استدلال يې توضيح کړئ.
۳. د شعر معنی په دوو کرښو کې واضح کړئ.

ارزونه:

۱. د نړۍ نظم د.....دليل دی.
۲. مبارک آيت وايي که چيرې څو خدايان موجود وای نو نړۍ به ويجاړه او خرابه شوې وه اودا چې نن ورځ ځمکه او آسمان نه دی ويجاړ او خراب شوي د دې معنی دا ده چې نو يوازې يو.....موجود دی.

ketabton.com - The Digital Library

دريم لوست

د الله تعالى صفتونه

موخه: د الله تعالى د صفتونو پيژندنه او د انسان په ژوند کې دهغو اثر.

پوښتنې:

۱. د الله تعالى د صفتونو له جملې څخه له کوم صفت سره آشنا ياست؟

۲. ستاسو په نظر د الله تعالى د صفتونو پيژندنه د انسان په ژوند باندې څرنګه اثر کوي؟

الله تعالى ، دښو او ښکلو صفتونو او نومونو درلودونکی دی. الله تعالى عالم، ليدونکی، پياوړی، بښونکی او مهربان ذات دی. الله تعالى د ټولو کمالیه صفتونو لرونکی او له هر عيب او نيمګړتيا څخه پاک دی. کله چې موږ د الله تعالى صفتونه وپيژنو، زموږ علم او پوهه د الله تعالى په باره کې چې زموږ پيدا کوونکی او معبود دی زياتيږی او د يقين مرحلی ته رسيږی.

همدا رنګه د الله تعالى د صفتونو پيژندنه د کمالاتو د پيژندنې په معنی ده چې له دې لارې موږ کولی شو د خپل کمال لپاره کوښښ وکړو.

د الله تعالى ځينې صفتونه داسې دي چې يوازې له الله تعالى سره ښايي. لکه يووالی مګر ډير صفتونه د الله تعالى داسې دي چې انسان ور باندې ستايل کيدای شی. نو انسان بايد کوښښ وکړي تر څو هغه په خپل ځان کې پيدا او تقويه کړي. له دې مخې د الله تعالى د صفتونو پيژندنه د دې سبب کيږي چې موږ هم بايد په خپل ځان کې د هغو صفتونو د پيداکولو او تقويه کولو په لټه او کوښښ کې واوسو.

د ښلګې په توګه: کله چې وپوهيږو الله تعالى عالم دی او همدارنګه وپوهيږو چې علم دانسان د کمال سبب کيږي هغه وخت بايد کوښښ وکړو اوتر خپله توانه له علم څخه چې د کمال يو صفت دی خپل ځان برخمن کړو.

ketabton.com - The Digital Library

دالله تعالی څو صفتونه دلته تر څيړنې لاندې نيسو.

۱. **ښښل**: الله تعالی ښښوونکی او (غفور) دی نو موږ هم بايد کوښښ وکړو تر خپل توانه پورې د نورو تېر وتنې وښښو او تري تېر شو.

۲. **مهرباني**:- الله تعالی مهربان او (رحيم) دی. نو موږ هم بايد په نورو باندې مهرباني وکړو او د کينې او دښمنۍ ټول ډولونه له ځان څخه لرې کړو.

۳. **ليدل اوريدل**: الله تعالی پر ټولو عالم دی هر څه وينې او هر څه اوري. د الله تعالی له دغو صفتونو څخه موږ داسې پند او عبرت اخلو چې الله تعالیٰ زموږ ټول کارونه وينې او زموږ ټولې خبرې اوري، نو بايد هر وخت کوښښ وکړو چې بد کار را څخه پيښ نه شي او هيڅ وخت ګناه ونه کړو. ځکه چې الله تعالی زموږ ټول اعمال وينې، آن تر دې چې زموږ نيت او فکر هم وينې البته دا بايد په ياد ولرو چې دغه ذکر شوي صفتونه په الله تعالی کې په پوره او کامل ډول سره وجود لري مګر انسان د خپل توان په اندازه له هغو څخه برخمن کيږي.

هڅونه:

۱. د جومات د امام په مرسته د الله تعالی لس صفتونه وليکئ او دا ووايئ چې موږ له هغو څخه څه پند اخلو.

۲. دا توضيح کړئ چې دالله تعالی د صفتونو پيژندنه زموږ لپاره څه ګټې لري؟

ارزونه:

۱. آيا زده کوونکو د الله تعالی د صفتونو مفهوم زده کړی دی؟

۲. آيا زده کوونکو د الله تعالی د صفتونو ګټې زده کړې دي؟

ketabton.com - The Digital Library

څلورم لوست

پیغمبرانو ته دانسانانو اړتیا

موخه: پیغمبرانو(ع) ته د انسانانو په اړتیاوو باندې پوهیدل.

پوښتنې:

۱. ولی انسانان پیغمبرانو ته اړتیا لري؟

۲. پیغمبران کوم کارونه سرته رسوي؟

الله تعالی انسان ته فکر او عقل ورکړی دی. هغه ته یې په ډیرو موجوداتو غوره والی ورکړی دی. انسان د خپل عقل او فکر په واسطه کولی شي خپل ژوند په هغه ډول چې زړه یې غواړي جوړ کړي او خپلې ټولنیزې اړیکې په هغه ډول چې خوښوي یې تنظیم کړي.

انسانان د حیواناتو برعکس فکر کولای شي او له خپلو پخوانیو تجربو څخه د اوس او راتلونکی لپاره ګټه اخلي. انسانانو د خپلو دغو فوق العادة وړتیاوو په برکت لوی تمدنونه جوړ کړی او دپام وړ علمي او صنعتي پر مختګونه یې کړي دي. څرنګه چې پوهیږو انسان هوا ته ځي نورو سیاروته سپوږمکۍ لیږدوي. له کمپیوټر څخه چې د انسان په لاس جوړه شوی یوه پر مختللې دستګاه ده د ډیرو معلوماتو د ځیرلو او د ډیرو کارونو د سرته رسولو لپاره ور څخه ګټه اخلي.

ستاسو په اند انسان کولی شي چې د خپل فکر او قوي عقل په سبب باندې په ټولو مشکلاتوبریالی شي او د بشر له لارښوونې پرته بلې لوړی لارښوونې ته اړتیا ونه لري؟ امکان لري چې ستاسو له جملې څخه ځینې په هو ځواب درکړي. مګر حقیقت داسې نه دی.

انسان سره له هغو ټولو پیاوړ تیاوو چې لري یې، خو بیا هم عقلي او فکري قوې یې ډیرې محدودې دي او د نړۍ په هکله یې معلومات ډیر کم دي.

ketabton.com - The Digital Library

د بېلګې په توګه: انسانان د الله تعالی د پیغمبرانو له لارښوونې پرته نه شي کولی چې الله تعالی په سمه معنی سره وپیژني، یا له مرګ څخه وروسته بله نړۍ وپیژني. همدارنګه نه شي کولای د الله تعالی له دین څخه، چې د انسان د بریالي توب او نیکمرغۍ سبب کېږي پوره معلومات حاصل کړي.

له دې کبله انسان هر وخت د الله تعالی پیغمبرانو ته اړتیا لري ؛ تر څو الله تعالی خلکو ته په سم ډول وروپېژني، د الله تعالی دین سره له ټولو جزئیاتو خلکو ته تعلیم کړي او اخروي ژوندون خلکو ته وروپېژني.

لنډیز: انسانان الهي لارښوونې ته اړتیا لري تر څو د ژوند موخه او لاره خلکو ته وروپیژني چې دغه کار انسانان د خپل عقل او فکر په زور سرته نه شي رسولی.

هڅونه:

۱. زده کوونکي دې په پنځه کسیزو ګروپونو ووېشل شي او لاندې جدول دې ډک کړي.

۲. پیغمبرانو ته د انسانانو د اړتیاو په باره کې خپل نظرونه وړاندې کړئ.

د انسان پیاوړتیا	د انسان کمزوري

ارزونه:

آیا زده کوونکي پیغمبرانو ته د انسانانو اړتیا درک کړې ده؟

ketabton.com - The Digital Library

پنځم لوست

د الهي پيغمبرانو دندې

موخه: د الهي پيغمبرانو له دندو سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. ستاسې په نظر الله تعالی پيغمبران د څه لپاره رالېږلي دي؟

۲. که چېرې د خلکو په منځ کې پيغمبران نه وای څه به شوي و؟

تاسې هغه سړی په نظر کې ونيسئ، چې په سوځوونکي بيابان کی په لاره روان وي، ورځ هم پای ته نژدي وي او مسافر سړی تږی، وږی او ستومانه شوی وی. بده لادا چې لاره يې هم ورکه کړی وي اونه پوهېږي چې په کوم لور لاړ شي. له ده سره د خوړلو او څښلو هېڅ داسې څيز نه وي، چې د هغو په مرسته زياته لاره ووهي. له دې امله بايد تر ټولو لنډه لاره کلي ته پيدا کړي پرته له هغې به د تندې او لوږې له لاسه د مرګ کندی ته لوېږي. له بله پلوه داهم کېدای شي،چې ځينې لارې ځنګلونو او يا لويو غرونو ته تللې وي چې هلته د ځيروونکو حيواناتو ويره موجوده وي.

نو فکر وکړئ که په دغه حالت کې يو په آس سپور سړی له کومې لارې راورسيږي او مسافر سړی ترې و پوښتي چې کلي ته تر ټولو نږدې او له ويرې څخه په امن لاره کومه ده؟

هغه په ځواب کې ور ته ووايي چې هغه کلي ته درسيدو په لاره کې يو لوی درياب دی، خو فکر کوه چې په درياب ورګډ نه شې ځکه چې يا خو به ډوب شي او يا به دي تمساح وخوري بلکه په هغه پله باندې چې د فلانۍ ونې تر څنګ جوړ دی تير شه.

که ښه ځير شو زموږ ټولو انسانانو حال هم د هغه مسافر په شان دی. که پيغمبران نه وای نو انسانان نه پوهيدل چې له مرګ څخه وروسته ژوندون څرنګه دی، او په دنيا کې بايد څه کار وکړي تر څو چې د آخرت ژوندون يې ښه شي.

ketabton.com - The Digital Library

پیغمبران د انسانانو لارښوونکي دي چې الله تعالی د انسانانو د لارښوونې لپاره رالیږلي دي. پیغمبران مونږ ته وایي چې په دنیا کې باید کوم کارونه سرته ورسوؤ ترڅو هم په دنیا کې ښه ژوند ولرو او هم په آخرت کې د ښه ژوند خاوندان شو. د الهي پیغمبرانو له جملې څخه حضرت محمد (ص) تر ټولو وروستنی او غوره دی. حضرت محمد (ص) د الله تعالی له لوري څخه راغی تر څو انسانانو ته وښیي چې په دنیاکې څرنګه ژوند وکړي چې په دنیا او آخرت کې د ښه ژوند څښتن شي. حضرت محمد (ص) انسانانو ته داسلام ښکاره دین بیان کړ هغه دین چې دالله تعالی د دینونو تر ټولو وروستی او تر قیامت پورې به باقي وي. دا دین دانسان دژوند لپاره یو مکمل پروګرام دی چې انسان له هغه څخه په ښه ډول پیروي وکړي نو په دنیا او آخرت کې به دښه ژوند څښتن شي.

هڅونه:

۱. پورتنی لوست په لسو کرښو کې په لنډ ډول ولیکئ.

۲. د جومات د امام په مرسته په قرآن کریم کې داسې آیت پیدا کړئ چې دپیغمبرانو دندې بیانوي.

ارزونه:

۱. انسان د هغه مسافر په ډول دی چې لاره یې ورکه کړې وي. لکه.....

۲. الهي پیغمبران انسانانو ته دا لارښوونه کوي چې په دنیا کې باید څه کارونه سرته ورسوي تر څو .....

۳. د اسلام مبارک دین به تر ..... باقي پاتې وي.

ketabton.com - The Digital Library

د رحمت نبي

موخه: د الله تعالی د رسول (ص) له شخصیت سره آشنائي.

پوښتنې:

۱. مور ته ولې د الله تعالی د رسول (ص) پیژندنه ضرور ده؟

۲. پیغمبر(ص) څرنګه د کوښښ نمونه وو؟

انسانان کمال ته درسیدلو لپاره لازښوونې ته اړتیا لري. د انسانیت تر ټولو غوره لازښوونکي د الله تعالی پیغمبران دی.

حضرت محمد(ص) چې د انبیاؤ څخه تر ټولو روستنی خو تر ټولو لوی پیغمبر دی، د ژوند په ټولو برخوکې دبشر لپاره بیلګه اومثال دی.

که چیرې انسانان په ځانګړې توګه مسلمانان، د نبي کریم(ص) له شخصیت څخه دبیلګې په ډول استفاده وکړي او هغه په خپل فردي او ټولنیز ژوند کې عملي کړي له دایمي نیکمرغۍ څخه به برخمن او هر وخت به بریالي وي.

د نبي کریم(ص) د شخصیت د ځانګړتیاوو له جملې څخه یو هم د نبي کریم(ص) کوښښ دی. حضرت محمد(ص) الهي او لوړو موخو ته د رسیدو لپاره ډیره پابندي او کوښښ کولو. د کوښښ په باره کې د نبي کریم(ص) دغې کیسې ته پاملرنه وکړئ. د مکې مشرکانو چې کله د نبي کریم(ص) د تبلیغاتو په مقابل کې خپل هر ډول کار بې ګټې ولید او په دې یې باور شو چې هیڅکله د اسلام د پرمختګ او پراخوالي مخه نه شي نیولی. دوی داسې خیال وکړ چې نبي کریم(ص) به هم زمور په څیر غواړي چې مال او دنیوي مقام تر لاسه کړي تصمیم یې ونیو چې هغه (ص) ته پیسې او مقام مخکې کړي تر څو له خپلو تبلیغاتو څخه لاس واخلي. نو دمکی څو تنه قومي مشران د نبي کریم(ص) تره، ابوطالب ته راغلل او ورته ویې ویل، ای ابو طالبه! محمد ته ووایه که مال او دولت غواړي دومره دولت به ورکړو چې په قریشو

ketabton.com - The Digital Library

کې له ټولو څخه مالدار شي. او که دبدبه او مقام غواړي د حجاز حکومت به دده په اختیار کې ورکړو. هره غوښتنه چې لري موږ تیار یو چې غوښتنه یې پوره کړو، خو د ټولو په بدل کې له ده څخه دا غوښتنه لرو چې له خپلې ادعا څخه لاس په سر شي او زموږ له بتانو سره کار ونه لري. ابو طالب د مکې د قومي مشرانو غوښتنې نبي کریم(ص) ته وړاندې کړې نبي کریم(ص) د هغوی په ځواب کې و فرمایل:

«په الله تعالی قسم کوم که لمر زما په ښي لاس او ځلانده سپوږمۍ زما په چپ لاس کې راکړي، یعنې د نړۍ ټول توان، دولت او ښایست ماته را وښښي بیا به هم له دغه الهي ماموریت څخه تر هغه لاس وا نه خلم تر څو په دې لاره کې برلاسی او یا شهید شم. کاکا جانه! دغو خلکو ته ووایه چې د ذکر شویو وړاندیزونو په ځای دي یوازې (لااله الاالله) ووایي تر څو په دنیا او آخرت کې بریالي شي.

د مکې بت پرستانو چې کله ولید، چې نبي کریم (ص) د دوی غوښتنو ته هیڅ ارزښت ورنه کړ نو په نبي کریم(ص) او دهغو په وفا دارو ملګرو یې خپلو ظلمونو ته زور ورکړ.

هغه پند او عبرت چې موږ یې د نبي کریم(ص) له دغه چلند څخه اخلو دا دی چې انسان باید دالله تعالی په لاره کې هیڅ تنبلي او سستي و نه کړي. موږ مسلمانان دنده لرو چې د خپل بریالیتوب لپاره له هر ډول امکاناتو څخه ګټه واخلو. موږ باید خپلو لوړو او پاکو موخو ته د رسیدو په لاره کې سستي او تنبلي ونه کړو. موږ باید له مشکلاتو سره د مخامخ کیدو په صورت کې نا امیده نه شو او خپلې موخې هیرې نه کړو.

هڅونه:

۱. له پورتنۍ کیسې څخه څه پند او عبرت اخلئ؟ په پنځو کرښو کې یې ولیکئ.

۲. تاسو خپلو موخو ته د رسیدو لپاره څه کارونه کوئ؟ د دریو څیزونو نو مونه واخلئ.

ketabton.com - The Digital Library

اووم لوست

خپل امامان باید وپیژنو

موخه: د امامانو له شخصیت سره آشنائي.

پوښتنې:

۱. آیا امام علی، امام حسن، امام حسین او امام زین العابدین پیژنئ؟

۲. د ذکر شویو امامانو د زیږیدنې نیټه درته معلومه ده؟

امـــام عـــلي (رض):

امام علي د ابوطالب زوی او دنبي کریم(ص) د تره زوی او زو م دی.

مهربانه مور یې حضرت فاطمه د اسد لور ده. د فیل د کال څخه دیرش کاله وروسته د رجب د میاشتې په دیارلسم په کعبې شریفې کې زیږیدلی دی. امام علي د هجرت په څلویښتم کال د رمضان د مبارکې میاشتې د نولسمې شپې په سهار د عبدالرحمن بن ملجم په لاس زخمي او دهمدې میاشتې په یو ویشتمه شپه یې د شهادت شربت وڅښه.

امام علي په علم، زړه ورتوب، تقوا، سخاوت او ټولو انساني کمالاتو کې بې ساري و.

امـــام حـــسن:

امام حسن د امام علي(ع) او بې بې فاطمة الزهرا مشر زوی دی. امام حسن د هجرت په دریم کال په مدینه منوره کې د رمضان د مبارکې میاشتې په نیمایي کې د نیا ته ستر ګې وغړولې او د هجرت په پنځوسم کال د صفر په میاشت کې په شهادت ورسید.

په نبي کریم(ص) امام حسن او امام حسین ډیر زیات ګران و او د دوی په هکله یې فرمایلي دي: حسن او حسین د جنت د ځوانانو سرداران دي.

ketabton.com - The Digital Library

امـــام حـــسين:

امام حسين د امام علي او فاطمة الزهرا زوی او د امام حسن ورور دی.

امام حسين د هجرت په څلورم کال د شعبان د مياشتې په دريمه نيټه په مدينه منوره کې زيږيدلی دی. دهجرت په يو شپيتم کال د محرم د مياشتې په لسمه نيټه د کورنۍ له ټولو غړو او ملګرو سره د يزيد بن معاويه په لاس د کربلا په دښته کې په شهادت ورسيد.

نبي کريم(ص) د امام حسين په هکله داسې فرمايلي دي: حسين د هدايت او لارښوونې څراغ او د نجات کښتۍ ده.

امام زين العابدين(رض):

د شيعيانو څلورم امام(پيشوا) حضرت علي زين العابدين دی.

امام زين العابدين د امام حسين زوی دی، چې د هجرت په ۳۸ کال د مدينې منورې په پاک ښار کې يې دنيا ته سترګې غړولې دي. په ۵۷ کلنۍ کې په شهادت رسيدلی دی. څرنګه چې امام زين العابدين ډير عبادت کاو په زين العابدين(دعبادت کوونکو ښايست) او په سجاد(ډير سجده کوونکي) باندې مشهورو. امام سجاد ډيرې ښې دعاګانې لري او په هغه کتاب کې راټولې کړای شوې چې د «صحيفه سجاديه» په نامه يادېږي او اوس هم شته دی.

هڅونه:

۱. د لوست لنډيز په لسو کرښو کې وليکئ.

۲. زده کوونکي دې د څوکسيزو ګروپونو په ترڅ کې د لوست د موضوع په هکله خبرې وکړي.

ketabton.com - The Digital Library

دويم فصل: فقهي احكام

اتم لوست

د تيمم د رواوالي ځايونه

موخه: د هغو ځايونو پيژندنه چې تيمم په کې روا دی.

پوښتنې:

۱. که اوبه ونه لرو چې اودس پرې وکړو نو څرنګه به لمونځ کوو؟

۲. په کومو ځايونو کې د اوداسه په ځای تيمم کولی شو؟

د اسلام مبارک دين دآسانۍ دين دی او الله تعالی هيڅکله نه غواړي چې خپل بندګان له سختۍ سره مخامخ کړي. ځينې احکام او قوانين د ځينو شرايطو په وخت کې د بندګانو د اسانۍ له پاره بدلون مومي.

مـــثلاً: الله تعالی امر کړی دی چې کله انسان اوبه پيدا نه کړای شي او يا له اوبو څخه استفاده ورته زيان او ضرر رسوي، نو په دې صورت کې بنده کولی شي چې داوداسه او يا غسل په ځای په پاکو خاورو باندې تيمم ووهي. په دې لوست کې دا زده کوو چې په کومو وختونوکې د اوداسه او يا غسل په ځای تيمم ووهو، او په وروستنې لوست کې به دا زده کړو چې تيمم څرنګه وکړو. هغه ځايونه چې د اوداسه او يا غسل په ځای باندې بايد تيمم ووهل شي عبارت دی له:

۱. **د اوبو نشتوالی:** که له پلټنې او کوښښ څخه وروسته مو هم او به پيدا نه کړې چې په هغو اودس او يا غسل وکړو نو کولی شو چې تيمم ووهو.
همدارنګه که د اوبو په پيدا کولو کې سختي وه بيا هم تيمم وهلی شو.

۲. **د اوبو داستعمال زيان:** که له اوبو څخه ګټه اخستل او استعمال يې زمونږ د بدن لپاره زيان رسوي، بايد تيمم ووهو.

ketabton.com - The Digital Library

۳. **د اوبو شته والی مګر هغه ته د څښلو اړتیا**:- که یوه اندازه اوبه ولړو او اودس پرې وکړو، نو له تندې سره لاس او ګریوان کیږو. په دې صورت کې هم باید تیمم ووهو.

۴. **د مناسب وخت نه لرل**:که داوداسه او غسل لپاره کافي او پوره وخت ونه لرو، باید تیمم ووهو.

۵. که اوبه د بل چا مال وي او د لاس وهل په کې ناروا وي، نو باید تیمم ووهو.

په پورتنیو یاد شویو وختونو کې باید له اوبو څخه د ګټې اخیستلو په ځای په خاورو باندې تیمم ووهو او له هغه وروسته لمونځ وکړو.

هڅونې:

۱. دوه داسې مثالونه بیان کړئ چې د اوبو استعمال په کې زیان رسوي.

۲. له مور او پلار څخه مو وپوښتئ چې له پورتنیو یاد شویو ځایونو څخه له کوم یوه سره مخامخ شوي دي؟

ارزونه:

۱. که .....وخت و نه لرو نو د اوداسه په ځای تیمم وهو؟

۲. د زده کوونکو څخه دې څو کسان پورتني پنځه ځایونه په نوبت سره له یاده ووایي.

ketabton.com - The Digital Library

نهم لوست

څرنګه تيمم کوو؟

موخه: د تيمم د څرنګوالي زده کړه.

پوښتنې:

۱. آيا تر اوسه مو تيمم کړی او يا مو بل څوک ليدلي چې تيمم کوي؟
۲. څرنګه بايد تيمم وکړو؟

په مخکيني لوست کې مو هغه وختونه، چې د اوداسه يا غسل په ځای تيمم وهو، زده کړل، په دې لوست کې دتيمم د کولو طريقه زده کوو.

۱. اول نيت ترو چې د الله تعالی د خوښۍ لپاره د اوداسه يا غسل په ځای تيمم کوو.
۲. خپل دواړه لاسونه د خاورې يا تيږې او يا لوتې په مخ باندې ږدو.
۳. دواړه لاسونه په خپله ټنډه او دواړو لوريو يې د ويښتانو له شنه کيدو څخه تر ورځو پورې او پزې له پاسه راکاږو
۴. د چپ لاس په ورغوي د ښي لاس شاله مړوند څخه د ګوتو تر سرونو پورې راکاږو.
۵. د ښي لاس ورغوي باندې د چپ لاس شاله مړوند څخه د ګوتو تر سرونو پورې را کاږو.
۶. بايد په ياد ولرو چې تيمم په خاوره، شګه، تيږه او لوتې روا دی. هغه شی چې په هغو تيمم وهو بايد پاک وي او غصب شوي نه وي.

ketabton.com - The Digital Library

هڅونه:

۱. ښوونکی دې د زده کوونکو په مخکې تیمم ووهي او وروسته دې له څو تنو زده کوونکو څخه وغواړي چې د نورو زده کوونکو په مخکې تیمم ووهي که کومه تیر وتنه ور څخه وشي زده کوونکي دې هغه اصلاح کړي.

ارزونه:

۱. ښاغلی ښوونکی باید خپل ځان له زده کوونکو څخه په عملي آزموینه ډاډمن کړي چې دتیمم کولو طریقه یې زده کړې ده.

ketabton.com - The Digital Library

لسم لوست

د لمانځه مستحبات او مکروهات

موخه: دلمانځه له مکروهاتو او مستحباتو سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. مستحبات او مکروهات يعنې څه؟

۲. د لمانځه مستحبات او مکروهات کوم دي؟

مستحبات:

د لمانځه مستحبات هغه څيزونه دي چې که لمونځ کوونکی په خپل لمانځه کې هغه سرته ورسوي، زيات ثواب لاس ته راوړي. مګر د واجبو په څير نه دی چې حتماً بايد سرته ورسيږي او که يې اداء نه کړي لمونځ يې باطليږي.

د لمانځه مستحبات په لاندې ډول بيانيږي:

۱. د لمانځه په اول کې د آذان او اقامت ويل.

۲. د واجب لمونځونو په دويم رکعت کې له حمد او سورت څخه وروسته د قنوت د دعا ويل.

۳. د حمد له سورت څخه مخکې د (**اعوذ بالله من الشيطان الرجيم**) ويل.

۴. په دريم او څلورم رکعت کې له څلورو تسبيحاتو وروسته د (**استغفر الله ربی و اتوب اليه**) ويل.

۵. رکوع ته له تللو څخه مخکې د تکبير ويل.

۶. له لمانځه څخه وروسته په ځانګړې توګه د بي بي زهرا د تسبيحاتو ويل.

ketabton.com - The Digital Library

د لمانځه مکروهات:

د لمانځه مکروهات له هغو کارونو څخه عبارت دی چې په سرته رسولو یې د لمانځه ثواب کمیږي، مګر لمونځ نه باطلیږي. یو شمېر مکروهات په لاندې ډول بیانیږي:

۱. په لمانځه کې بدن ښي یا چپ لور ته کم کړول (که زیات کوږ شي لمونځ باطلیږي).

۲. په خپل لاس یا ږیره لوبې کول.

۳. د خولې لاړې توکول.

۴. د خلکو د خبرو د اوریدلو لپاره چپ کیدل.

۵. په تنګ اوداسه سره د لمانځه اداء کول.

هڅونه:

۱. په څو کسیزو ډلو وویشل شئ او دلوست د محتوی په هکله خبرې وکړئ.

۲. مستحبات او مکروهات په دوو ځانګړو لستونوکې ولیکئ.

ارزونه:

۱. ښاغلی ښوونکی دې د مستحباتو او مکروهاتو یو ګډ لست په تخته ولیکي او له زده کوونکو څخه دې وغواړي چې هغه په دوو بیلو بیلو کرښو کې وکاږي.

ketabton.com - The Digital Library

د قنوت دعا

موخه: د قنوت د دعا له څرنګوالي سره د زده کوونکو آشنائي.

پوښتنې:

۱. د قنوت دعا څه معنی لري؟

۲. د قنوت دعا څرنګه ویل کیږي؟

۳. کومه دعا په قنوت کې ویل کیږي؟

مرضیې د خپلې اسلامي ښوونې له ښوونکي څخه پوښتنه وکړه.

ښوونکی صاحب! دا چې خلک د لمانځه په منځ کې خپل لاسونه له بدن سره نږدې د آسمان لوري ته پورته کوي او په هغه وخت کې یوه ځانګړې دعا وایي د دغه کار نوم څه او په هغه وخت کې لمونځ کوونکی څه وایي؟

ښوونکي د مرضیې په ځواب کې وویل: هغه د قنوت دعا ده.

قنوت په لغت کې د عاجزۍ، حکم منلو او تسلیمیدو په معنی دی. او د دعا په معنی باندې هم دی. مګر په لمانځه کې قنوت یوې ځانګړې دعا ته ویل کیږي چې په دویم رکعت کې له قرائت څخه وروسته ویل کیږي.

په قنوت کې د هر ډول دعا ویل جواز لري. یوه له هغو دعاګانو څخه چې په قنوت کې ویل کیږي او په قرآن کریم کې هم ذکر شوې ده دا ده.

(ربنا آتنا فی الدنیا حسنة و فی الآخرة حسنة و قنا عذاب النار)

ketabton.com - The Digital Library

په نبي کريم(ص) او په اولادونو يې درود ويل په قنوت کې فضيلت لري.

(اللهم صل على محمد و آل محمد)

هڅونه:

۱. يو زده کوونکی دې د سهار لمونځ سره له قنوته اداء کړي.

۲. يو زده کوونکی دې د مابنام لمونځ سره له قنوته اداء کړي.

ارزونه:

۱. زده کوونکي دې په دوه کسيزه ډلو وويشل شي او يو تن دې د قنوت دعا ووايي او نور دې هغه و ارزوي.

ketabton.com - The Digital Library

د لمانځه ماتوونکي

موخه: د لمانځه له ماتوونکو سره دزده کوونکو آشنايي.

پوښتنې:

۱. ماتوونکي څه معنی لري؟

۲. د لمانځه ماتوونکي کوم څيزونه دي؟

د لمانځه ماتوونکي له هغو کارونو څخه عبارت دي چې په سرته رسولو يې لمونځ باطليږي.

د لمانځه ځينې مهم ماتوونکي عبارت دي له:

۱. په لمانځه کې خوړل او څښل.

۲. په زوره خندا کول.

۳. په لمانځه کې خبرې کول.

۴. له لمانځه څخه دبيروني کار سرته رسول.

۵. ښي يا چپ خوا ته په زياتې اندازې د بدن کړول.

۶. د دنيوي تاوان له مخې ژړا کول. که د الله تعالی له ويرې او يا د الله تعالی سره د مينې او محبت له مخې وژاړي لمونځ يې نه باطليږي بلکې ثواب لري.

۷. د لمانځه د رکنونو زياتوالی قصداً وي او که سهواً.

۸. په لمانځه کې له رکن پرته قصدا د بل شی زياتوالی.

۹. د دوه رکعتي يا درې رکعتي لمونځونو د رکعتونو په شمېر کې شک کول.

ketabton.com - The Digital Library

۱۰. د لمونځ کونکي د جامې غصبوالی.

۱۱. په پلیت او نجس بدن او جامی سره لمونځ کول.

هڅونه:

۱. د لمانځه ماتوونکي یاد کړئ.

۲. د پنځه کسیزه ډلو په ترڅ کې دلوست په محتوا خبرې وکړئ.

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکو د لمانځه ماتوونکي پیژندلي دي.

ketabton.com - The Digital Library

آذان او اقامت

موخه: د آذان او اقامت زده کول.

پوښتنې:

۱. څوک آذان کولی شي؟

۲. آیا تر اوسه پورې مو اقامت ویلی دی؟

مسلمانان د هر لمانځه په پیل کې آذان کوي. هر وخت چې دجوماتونو له مناروڼو څخه د آذان آوازونه پورته شي مسلمانان د لمانځه لپاره ځانونه تیاروي او د جومات په لور خوځیږي.

په دغه لوست کې غواړو چې آذان او اقامت یاد کړو.

آذان:

آذان په لاندې ډول سره وایو:

الله اکبر ..... ۴ کرته

اشهد ان لااله الاالله ..... ۲ کرته

اشهد ان محمداً رسول الله..... ۲ کرته

اشهد ان علیاً ولیُّ الله ..... ۲ کرته [۱]

حی علی صلاة..... ۲ کرته

حی علی الفلاح..... ۲ کرته

حی علی خیر العمل..... ۲ کرته

الله اکبر..... ۲ کرته

لا اله الاالله..... ۲ کرته

[۱] دغه جمله د آذان او اقامت جزء نه ده بلکه د تبرک له مخې ویل کیږي.

ketabton.com - The Digital Library

کله چې وغواړو لمونځ اداء کړو له آذان ویلو څخه وروسته اقامت وایو.

اقامت له آذان سره دومره توپیر نه لري. په لاندې ډول بیانیږي، پر تله یې کړئ.

الله اکبر ..... ۲ کرته

اشهد ان لااله الاالله ..... ۲ کرته

اشهد ان محمداً رسول الله..... ۲ کرته

اشهد ان علیاً ولیّ الله ..... ۲ کرته

حی علی صلاة..... ۲ کرته

حی علی الفلاح..... ۲ کرته

حی علی خیر العمل..... ۲ کرته

قد قامت الصلاة..... ۲ کرته

الله اکبر..... ۲ کرته

لا اله الاالله..... ۲ کرته

هڅونه:

۱. زده کوونکي دې آذان او اقامت یاد کړي.

۲. د آذان او اقامت توپیر بیان کړئ.

ارزیابي:

۱. زده کوونکي دې آذان او اقامت په ټولګي کې ووایي او ښوونکی دې نمرې ورکړي.

ketabton.com - The Digital Library

د سهوې سجده

موخه: د سهوې له سجدې سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. د سهوې سجده څه ته وايي.

۲. په کومو ځايونو کې بايد د سهوې سجده وکړو؟

که له لمونځ کوونکي څخه په لمانځه کې کومه تيروتنه او اشتباه وشي دلمانځه په اخر کې به دوه سجدې کوي له هغه وروسته به تشهد وايي او سلام به ګرځوي. چې دغه سجدو ته د سهوې سجده ويل کيږي.

د سهوې په سجده کې دا کلمات وايو:

(**بسم الله و با الله السلام عليک ايها النبي ورحمت الله و برکاته**).

په پنځو لاندنيو ځايونو کې د سهوې د سجدې اداء کول لازميږي:

۱. د لمانځه په منځ کې سهواً او په تيروتنې سره خبرې کول.

۲. د تيروتنې له مخې بې ځايه سلام ګرځول.

۳. **د تشهد هيرول** په لمانځه کې.

۴. که په څلور رکعتي لمانځه کې هير کړي چې څلور رکعته يا پنځه رکعته يې اداء کړي دي.

۵. کله چې يوه سجده ترې هيره شي.

هڅونه:

۱. د سهوې د سجدې اذکار حفظ کړئ.

۲. د سهوې د سجدې د لازم والي ځايونه ياد کړئ.

ketabton.com - The Digital Library

پنځلسم لوست

د جماعت لمونځ

موخه: د جماعت لمونځ سره آشنا کيدل.

پوښتنې:

۱. د جماعت لمونځ څه معنی لري؟

۲. د جماعت لمونځ څرنګه اداء کيږي؟

اسلام د يووالي او ورورولۍ دين دی اوپه جماعت سره د لمانځه اداء کولو ته په درنه سترګه ګوري. په جماعت سره لمونځ اداءکول د مسلمانانو د يووالي ښکارندوی دی. کله چې مسلمانان خپل ورځني لمونځونه په امام پسې اداء کوي او په هغه پسې اقتداء کوي دې ته دجماعت لمونځ وايي.

د جماعت په لمانځه کې امام له نورو خلکو څخه مخکې دريږي او نورلمونځ کوونکي ورپسې اقتداء کوي، يعنې اول به نيت ترې. د بېلګې په توګه، نيت مې کړی دوه رکعته د سهار لمونځ اداء کوم اقتداء مې کړې په دې حاضر امام پسې خاص د الله تعالی د رضا لپاره. له دې څخه وروسته به امام د حمد او توحيد سورتونه قرائت کوي. هغه خلک چې په ده پسې يې اقتداء کړې قرائت به نه وايي. خو په نورو ټولو کارونو کې به د امام پيروي کوي، يعنې د حمد او توحيد سورتونه به نه وايي اونور به ټول ذکرونه د رکوع، سجدې، تسبيحات، تشهد ، سلام او داسې نور وايي.

د جماعت امام بايد دوه خصلتونه ولری:

ketabton.com - The Digital Library

۱. عادل وی یعنی د ګناه کولو څخه دي ډډه وکړی.

۲. لمونځ په صحیحه توګه ادا کړی.

هڅونه:

۱. د جماعت لمونځ څه ارزښت لري؟

۲. زده کوونکي دي عملاً د جماعت لمونځ اداء کړي؟

ketabton.com - The Digital Library

شپاړسم لوست

واجب لمونځونه

موخه: له واجبو لمونځونو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

۱. آیا پوهېږئ چې واجب لمونځونه څو دي؟

۲. آیا د آیات لمونځ له واجبو لمونځونو څخه دی؟

واجب لمونځونه هغه لمونځونه دي چې باید مسلمان هغه ادا کړي او که چېرته کوم کس دغه لمونځونه ترک او ونه کړل هغه ګنهګار دی. واجب لمونځونه شپږ دي.

۱. د هرې ورځې لمونځونه: هر مسلمان په شپه او ورځ کې باید پنځه لمونځونه ادا کړي.

۲. د آیات لمونځ: د آیات لمونځ دوه رکعته دی چې د سپوږمی او لمر د تندر نیولو په وخت او ځینې نورو حالاتو کې ادا کیږي.

۳. د جنازې لمونځ: کله چې مسلمان مړ شي مخکې د خښولو څخه هغه ته غسل ورکول کیږي او په دغه مړی د جنازې لمونځ ادا کیږي.

۴. د بیت الله شریف د طواف واجب لمونځ.

۵. د پلار قضایي لمونځ چې په مشر زوی واجب دی.

۶. هغه لمونځونه چې د اجارې، نذر، قسم او وعدی په واسطه واجبیږي.

کیدی شي د دغو لمونځونو یوه برخه په مفصله توګه سره په دې درسونو کې ولولو.

هڅونې:

۱. واجب لمونځونه په خپلو کتابچو کې ولیکي او په تکرار سره یې مطالعه کړي.

ketabton.com - The Digital Library

دريم فصل:آداب او اخلاق

اوو لسم لوست:

اخـــلاق

موخه: له ښو اخلاقو سره د زده کونکو آشنايي.

پوښتنې:

۱. ښه اخلاق څه معنی لري؟

۲. څرنګه کولی شو چی ښه اخلاق ولرو؟

يوه ورځ د اسلامي ښوونې په ساعت کې چې محمد حسن او عبدالحميد يو د بل تر څنګ ناست وو او د ښوونکي خبروته يې غوږ نيولی وو، ښوونکي وويل: زما دوستانو! که د ټولنې وګړي ښه اخلاق ولري هيڅکله به جګړې او دښمنۍ نه پيدا کيږي او نه به ستونزې را ولاړيږي.

عبدالحميد چی ځيرک زده کوونکی و، وويل: ښوونکی صاحب! ښه اخلاق چی د نيکمرغۍ لامل دي څه شی دي او کوم شيان لري؟

ښوونکي ځواب ورکړ: اخلاق د خُلقْ جمع ده. خُلقْ په لغت کې ښه خوی او عادت ته ويل کيږي. په دې توګه ښه اخلاق د ښه خوی او ښه عادت په معنی دي.

انسان کولی شي چې ښه خويونه ولري او هم کولی شي چې بد خويونه ولري. داسلام سترلار ښود محمد مصطفی(ص) فرمايلي دي «انی بعثت لاتمم مکارم الاخلاق»

ژباړه: زه د دې لپاره استول شوی يم چې ښه خويونه خلکو ته و ښايم. نو که ښه ځيرشو د نبی کريم(ص) د رسالت موخه د ښو او لوړو خويونو خپرول او رواجول وو.

ketabton.com - The Digital Library

البته ښه خويونه هغه شيان دي چې له نن ورځې څخه بايد د هغو نهال او تخم ستاسو ګرانو زده کوونکو په روح کې ځای پر ځای شي. ښه خويونه دا دي چې زده کوونکي د ادب خاطر وکړي. مشرانوته سلام واچوي. له بدو خبرو او کنځلو څخه ځان وساتي. دروغ ونه وايي او په نورو خلکو پسې بدې خبرې ونه کړي ژر په غوسه نه شي. د غوسې په وخت کې له کنترول څخه ونه وځي. يوله بل سره بد چلن ونه کړي بلکې يو له بل سره مينه او محبت ولري. يو له بل سره په ورين تندي او خندا مخامخ شي. له هغو کارونو او خبرو څخه چې د خلکو د آزار سبب کيږي ځان وساتي. يوله بل سره مرسته وکړي. او د ضعيفو او ناتوانو خلکو سره کومک وکړي، د مور، پلار، ښوونکي او مشرانو قدر، عزت او احترام وکړي. خپل ځان اود خپل چاپيريال نظافت او پاکې ته پاملرنه وکړي.

هڅونه:

۱. د لوست لنډيز په لسو کرښوکې وليکئ.

۲. د لوست د محتوي په باره کې خپل نظرونه وليکئ او په صنف کې يې ووائی.

ارزونه:

۱. آيا زده کوونکو د ښو خويونو معنی زده کړې ده؟

۲. آيا دغه لوست د زده کوونکو په کړو وړوباندې اثر کړی دی؟

ketabton.com - The Digital Library

اتلسم لوست:

سلام اچول

موخه: د سلام اچولو له ارزښت سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. سلام اچول په اسلام کې څه ارزښت لري؟

۲. د سلام ادبونه کوم دي؟

محمدعلی چې د ښوونځې د څلورم ټولګي زده کوونکی دی، ډیر با ادبه ځوان دی. ټول ټولګیوال يې ورځخه خوشحاله دي او د ده د ښوخويونو او ادب ستاينه کوي. ځکه کله چې محمد علی له خپلو ټولګیوالو سره مخامخ کیږي لومړی هغوی ته سلام اچوي، هغه په دې باور لري چې سلام اچول خوشحالي لاس ته راوړي، سلام د سولې او محبت څلی دی. سلام اچول نوروخلکوته د ښه نیت ښکارندوی دی. په دې معنی چې زه له تا سره مینه لرم، د ستا په حق کې ښه نیت لرم او ستا لپاره خوښي او خوشحالي غواړم.

ښوونکي محمدعلي ته ویلي وو چی سلام اچول د زیري او امید سره یوځای دی. هغه وخت چی د الله (ج) خبر ورونکي حضرت ابراهیم (ع) ته راغلل په داسې حال کې چې په ځیروکې يې د زیري او امید ښونکو وعدو نښانې له ورايه ځليدې په حضرت ابراهیم(ع) يې سلام وکړ.

یوه ورځ چې نبی کریم (ص) خپلو ملګروته د سلام په باره کې خبرې کولې ویې ویل: آیا خوښوئ چې د دنیا او آخرت د خلکو ترټولو غوره خویونه درته بیان کړم؟ اصحابو کرامو وویل ای د الله رسوله! هغه څه شی دي؟

ketabton.com - The Digital Library

نبی کریم(ص) وفرمایل: هغه ښه خوی یو او بل ته په لوړ اواز سره سلام اچول دي.

حضرت علی (رض) فرمایلي دي: په سلام اچولوکې او یا ښیګڼې او برکتونه دي. چې ۲۹ نیکۍ یې د سلام اچوونکي او یوه د هغه چا لپاره ده چې ځواب یې وایي.

هڅونه:

۱. د نبي کریم (ص) د خبرو په هکله یو له بل سره خبرې وکړئ او خپل نظرونه بیان کړئ؟

۲. د سلام اچولو د ارزښت په باره کې یوه مقاله ولیکئ چې ترپنځو کرښو کمه نه وي.

ketabton.com - The Digital Library

نولسم لوست:

د مخامخ کېدو ادبونه

موخه: د لیدلو او مخامخ کیدلو د ادبونو له ارزښت سره آشنایي.

پوښتنې:

۱. د لیدلو او بیا لیدلو ادبونه څه معنی او څه ارزښت لري؟

۲. د لیدلو او بیا لیدلو ادبونه کوم دي؟

په اسلام کې له یو بل سره د مسلمانانو په ښو اړیکو او تګ راتګ ډیر ټینګار شوی دی. دغه اړیکي په یو لړ بنسټونو باندې ولاړې دي چې د مسلمانانو تر منځ د اړیکو د لاټینګښت موجب کیږي. په قرآن کریم او د نبی کریم(ص) په احادیثو کې ډیر ټینګار شوی دی، چې مسلمانان باید یو له بل سره ښې اړیکې ولري. دا یو څرګند حقیقت دی چې که د کورنۍ د غړو تر منځ اړیکې په ښو او رغنده بنسټونو، نه وي ولاړې، نه یوازې دا چې ښې پایلې نه لري، بلکې د جګړو او نا آرامیو سبب کیږي. د دې په اساس باید ځیرشو چې الله (ج) د ښو او نیکو اړیکو لپاره کوم بنسټونه غوره کړي دي.

اسلام زمونږ لپاره قانون غوره کړی دی، که څوک و غواړي، چې د بل چا کور ته ننوزي لومړی باید اجازه واخلي، کله چې د کور خاوند د ننوتلو اجازه ورکړه بیا

ketabton.com - The Digital Library

کولی شي، چې په ډیر ادب، احترام او د سلام په اچولو د هغه کورته ننوځي. که د کورخاوند اجازه ورنه کړه، پرته له دې چی خفه شي، باید بیرته و ګرځي .

ځینې له هغو ادبونو څخه چې له خپلو مسلمانو ورونو او خویندو سره د مخامخ کیدو په وخت کې باید مراعات کړو عبارت دي له:-

۱. د مخامخ کیدو په صورت کې باید په نرمو او خوږو کلمو خبرې وکړو.

۲. د بل چا په خبرو کې ور ونه دانګو، بلکې خپل نوبت ته انتظار وباسو.

۳. د نورو خلکو خبرې غوڅې نه کړو.

۴. د نورو سپکاوی و نه کړو.

۵. په مجلسونو کې د نورو خلکو غیبت و نه کړو.

۶. د روغ ونه وایو او په هیڅا پسې بیځایه خبرې و نه کړو.

۷. د مشرانو قدر او ادب وساتو.

ketabton.com - The Digital Library

فعالیت :

۱. له خپلوانو سره لیدنه کتنه څه ارزښت لري؟

۲. د اسلام دین له خپلوانو سره په لیدنه کتنه کې څه نظر لري؟

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکو د ښو خویونو د بنسټونو ارزښتونه په خپلو لیدلو او مجلسونو کې موندلي دي؟

۲. آیا زده کوونکي د لوست ارزښتناک ټکي زده کړي او هغه یې په خپلو کارونو کې عملی کړي دي؟

ketabton.com - The Digital Library

شلم لوست

له بې ګټو خبرو څخه ځان ساتل

موخه: د بې ګټو خبرو پیژندل او له هغو څخه ځان ساتل.

پوښتنې:

۱. بې ګټې خبرې کومې دي؟

۲. څرنګه کولی شو چې له بې ګټو او بې ځایه خبرو څخه ځان و ساتو؟

ژبه د انسان د و جود له ارزښناکو غړو څخه ده. ژبه کولی شي چې انسان د دنیا او آخرت خوشحالیو او یا بد مرغیو ته ورسوي.

ګناهونه، لکه:

دروغ، غیبت، چغلي، کنځل. د خلکو سپکاوی او داسې نور ټول د ژبې په واسطه سرته رسیږي انسان کولی شي چې د خپلې ژبې په واسطه د الله (ج) ثناء او صفت و وایي او الله (ج) ته زاری وکړي. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی دي: د مؤمن انسان له صفتونو څخه یو دا دی چې بې ګټې خبرې نه کوي او له هغو څخه ځان ساتي.

همدارنګه کیدای شي چې د انسان ژبه ناوړه و کاریږي یا خو باید انسان و پوهیږي چې څرنګه د خپلې ژبې ساتنه وکړي.

بې ګټې او بې ځایه خبرې څه شی دي؟ بې ځایه خبرې هغه دي چی هیڅ ګټه نه لري. ښایي ځینې خلک مو لیدلي وي چې په مجلسونو کې له هرې خوا خبرې کوي او خلک خندوي. دغه بی ځایه خبرې نه یوازې دا چې ګټه نه لري بلکې دغه هغه بی ځایه خبرې دي چې په قرآن کریم کې په بد نوم یادې شوې دي هغه خبرې چې د

ketabton.com - The Digital Library

کينې او دښمنۍ سبب کيږي ډيري بدې او انسان بايد له هغو څخه ځان و ساتي.
مؤمن انسانان پوهيږي چې د دوی ټول کارونه الله (ج) وينې او له ټولو کارونو څخه يې خبر دی له دې کبله دوی داسې کار سرته نه رسوي چې د الله (ج) د غوسې سبب شي. مسلمان ته نه ښايې چې خپل عمر په بې ځايه خبرو باندې تير کړي.

هڅونه:

۱. د بې ځايه خبرو په هکله خپل نظرونه وليکئ.
۲. د بې ګټو خبرو زيانونه په خپلو کتابچو کې وليکئ.

ارزونه:

۱. آيا زده کوونکي له بې ګټو خبرو څخه د ځان ساتنې ارزښت زده کړی دی؟
۲. آيا زده کوونکي عملا له بې ګټو خبرو څخه ځانونه ساتي؟

ketabton.com - The Digital Library

يو ويشتم لوست

نظافت او پاکوالی

موخه: د نظافت او پاکوالي له ارزښت سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. نظافت او پاکوالی څه ارزښت لري؟

۲. تاسې چې کله ميوه خورئ آيا هغه مينځئ؟

محمد د دريم ټولګي زده کوونکی دی. هغه خپل لوست وايي او يو کوښښي زده کوونکی دی. هغه هر وخت د نا پاکو شيانو له خوړلو او څښلو څخه ډډه کوي.

محمد چې يوه ورځ له خپل ټولګيوال، سخي سره يو ځای له ښوونځي څخه د کور په خوا را روان وو، هغه سخي وليد چې په نا پاکو او نا مينځلو لاسونو د مڼې په خوړلو بوخت دی.

محمد له سخي څخه و پوښتل: سخي جانه! دغه مڼه دې له خوړلو څخه مخکې مينځلې وه؟ **سخی جان وويل:** نه مينځلې مې نه وه، مګر په دسمال مې پاکه کړې وه.

محمد ورته و ويل: سخي جانه! داسم کار ندی. که مېوه ونه مينځل شي ميکروب لري او انسان ناروغ کوي. انسان بايد نا پاکه او ميکروبي شيان و نه خوري ترڅو د هر وخت لپاره جوړ او تندرست وي.

سخي پوښتنه وکړه: په خوړلو او څښلو کې پاکي څه معنی لري؟

ketabton.com - The Digital Library

محمد ځواب ورکړ: د نا پاکو او نا مینځلیو څیزونو له خوراک څخه چې ځان و ساتو، همدغه پاکي ده.

لیکن تا زموږ د مهربان پیغمبر دا خبره نه ده اوریدلې (النظافة من الایمان) پاکوالی د ایمان برخه ده. نو باید هر وخت پاک و اوسو، خپل ځان پاک و ساتو، د خپلو غاښونو پاک ساتلو له پاره په ورځ کې څو ځله مسواک استعمال کړو، خپل ویښتان ږمنځ کړو، خپل کالی په ښه توګه و مینځو، خپل د اوسیدلو کور او کوټه پاکه او سوتره وساتو، د خپل کور ناپاک شیان په کوڅه او د کور په چاپیریال کې و نه غورځوو.

هڅونه:

۱. هغه کارونه چې د ځان، جامو، کور او کوڅې په هکله سرته رسوئ په لاندې جدول کې یې ولیکئ:

ګڼه	د ځان په هکله	د جامو په هکله	د کور په هکله	د کوڅې په هکله
۱				
۲				
۳				
۴				
۵				
۶				

ketabton.com - The Digital Library

د روغتیا ارزښت

موخه: د روغتیا له ارزښت سره آشنائي.

پوښتنې:

۱. روغتیا څه ارزښت لري؟

۲. څرنګه کولی شو چې خپله روغتیا وساتو؟

د الله تعالی له نعمتونو څخه یو هم د بدن روغتیا ده. د بدن د روغتیا او امنیت دتینګوالي نعمت هغه نعمتونه دي چې تر څو مو له لاسه نه وي ورکړي په ارزښت یې نه پوهیږو. موږ باید خپل ځانونه ، جامې او دژوند چاپیریال پاک وساتو او هره ورځ سپورت وکړو، تر څو زموږ روغتیا خوندي پاتې شي. پاکوالی زموږ د روغتیا او جوړوالي ضمانت کوونکی دی. پاک او سوتره انسان د ټولو خوښیږي او هیڅ وخت ناپاکو او زیان لرونکو شیانو ته لکه: نسوار، سګرټ اوداسې نورو ته مه نږدې کیږی. ځکه چې له یوو پلوه د انسان روغتیا ته تاوان رسوي اوله بله پلوه انسان معتاد کوي. پاک او سوتره انسان هر وخت غواړي چې پرمختګ وکړي او دخپل هیواد د پرمختګ جوګه شي، تر څو د خپلې اسلامي ټولنې د وګړو لپاره د خدمت بنسټ شي او د ټولو وګړو ورسره مینه پیدا شي.

ښه انسان غواړي چې بدن او روح دواړه یې جوړ او روغ وي. کله چې ناجوړه شو اود روغتیا له نعمت څخه محروم شو بیا نه شو کولی چې پر مختګ وکړو.

هڅونه:

۱. د روغتیا ارزښت په څو کرښو کې ولیکئ.

۲. د روغتیا د له منځه تللو لاملونه کوم دي؟

ketabton.com - The Digital Library

درويشتم لوست

له غريبانو سره مرسته کول

موخه: له غريبانو سره د مرستې له ارزښت سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. آيا غريبان مرستې ته اړتيا لري؟

۲. آيا تر اوسه مو له غريبانو سره څه مرسته کړې ده؟

په هره ټولنه کې غريب او اړ کسان وجود لري، خو زمونږ په ټولنه کې زيات وګړي او کورنۍ شته چې مرستې او لاس نيولو ته اړتيا لري. د اسلام مبارک دين مسلمانان هڅولي دي، چې له غريبانو سره مرسته وکړي. داسلام په ښوونځي کې د مرستې د ارزښت په هکله لاندې کيسه په غور سره لولو:

امام حسن او امام حسين د کوچنيوالي په وخت کې ناروغ شول.

نبي کريم(ص) د يوې ډلې اصحابو کرامو سره د دوی پوښتنې ته راغی او له علی(رض) څخه يې وغوښتل چې دهغوی د جوړوالی لپاره څه شی په خپل ځان نذر کړي. امام علی، فاطمة الزهرا او فضې چې د دوی خدمتګاره وه دا يې په خپلو ځانونو نذر کړل، چې که حسن او حسين روغ شول نو درې ورځې به روژه نيسي. زيات وخت تيرنه شو چې دوی دواړه روغ شول دوی د خپل نذر د پوره کولو په نيت روژه ونيوله، د روژه ماتي په وخت کې يو غريب کور ته راغی او ويې ويل:

ketabton.com - The Digital Library

"السلام علیکم یا اهل البیت رسول الله" یعنې سلام دې وي پر تاسو ای دالله د رسول کورنۍ. د غریبانو له ډلې څخه یم، ماته خواړه راکړئ. دوی ټولو غریب سړی له ځان څخه مخکې کړ او خپله ډوډۍ یې هغه ته ورکړه او په هغه شپه یې پرته له اوبو څخه نور څه ونه څښل.

په دویمه ورځ یې هم روژه ونیوله. د روژه ماتې په وخت کې یو یتیم کورته راغی او ډوډۍ یې وغوښتله. په هغه ورځ باندې یې هم خپله ډوډۍ هغه یتیم ته ورکړه او خپله روژه یې په اوبو ماته کړه. په دریمه ورځ یې هم روژه ونیوله. د روژه ماتي په وخت کې بندي کور ته راغی او ډوډۍ یې وغوښتله. په دغه ورځ باندې یې هم خپله ډوډۍ بندي ته ورکړه.

د دغې ورځې سبا ته کله چې سهار شو حضرت علی(رض) حسن او حسین تر لاس ونیول او د نبي کریم(ص) په حضور کې حاضر شول. کله چې نبي کریم(ص) دوی په داسې حال چې د لوږې څخه لړزیدل ولیدل، ویې فرمایل:

د غه حالت چې په تاسو یې وینم زغملی یې نه شم. نو نبي کریم(ص) له دوی سره یوځای پاڅیدل اود امام علی(رض) د کور په لور روان شول.

کله چې کور ته ننوتل و یې لیدل چې بې بې فاطمه(رض) په محراب کې په عبادت ولاړه ده، خو لوږې د دې مبارکې په څیره او مبارکو سترګو اثر کړی و. نبی کریم(ص) د دغو حالت له لیدلو څخه ډیر پریشانه شو. په دغه وخت کې د «انسان» د سورت د غه آیتونه نازل شول.

ketabton.com - The Digital Library

وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِيناً وَيَتِيماً وَأَسِيراً{٨} إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُوراً{٩}

ژباړه: غريب، يتيم او بندي ته ډوډۍ ورکوي. او وايي چې موږ د الله تعالى د خوښۍ لپاره ډوډۍ ورکوو. له تاسې څخه يې اجر او ثواب نه غواړو.

هڅونه:

١. پورتنۍ کيسه ووايئ اوپه لسو کرښو کې يې په لنډه توګه وليکئ.

ketabton.com - The Digital Library

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English